Dosarul nr. 3a-647/23; (2-22075939-02-3a-18052023)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Râșcani (Judecător Ciumac Vitalii)

D E C I Z I E

12 noiembrie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componența:
Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Bostan Angela și Dașchevici Grigore
Grefier Papuc Daniela

examinând în ședință publică apelul depus de avocatul Bargan Valeriu în interesele apelanților SRL „Den Broker" și SRL „Amid-Auto", împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 15 decembrie 2022,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de SRL „Den Broker" și SRL „Amid-Auto" către Serviciul Vamal al Republicii Moldova, privind:

- anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 1475/22 din 09 martie 2022, întocmite în privința SRL „Den Broker";
- obligarea Serviciului Vamal de a restitui către SRL „Amid-Auto" a amenzii aplicate SRL „Den Broker" în mărime de 2 059,60 lei, și a drepturilor de import încasate suplimentar în mărime de 10 298,02 lei;

c o n s t a t ă:

Pretențiile reclamantului:

La 30 mai 2022 SRL „Den Broker" și SRL „Amid-Auto" au înaintat o acțiune în contencios administrativ împotriva Serviciul Vamal al Republicii Moldova privind anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 1475/22 din 09 martie 2022, întocmite în privința SRL „Den Broker", cu obligarea Serviciului Vamal de a restitui către SRL „Amid-Auto" a amenzii aplicate SRL „Den Broker" în mărime de 2 059,60 lei, și a drepturilor de import încasate suplimentar în mărime de 10 298,02 lei, precum și compensarea cheltuielilor judiciare.

În motivarea acțiunii reclamanții au invocat că, la 09 martie 2022 în privința SC „Den Broker" SRL a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 1475/22 și Decizia asupra cazului de contravenție vamală nr. 1475/22, prin care a fost recunoscută vinovată de săvârșirea contravenției prevăzute de art.231 pct.6) Cod vamal, fiind aplicată amendă în mărime de 40 % din valoarea obiectului contravenției echivalentul a 4 119,21 lei.

Nefiind de acord cu decizia adoptată, la 21 martie 2022 SRL „Den Broker" a formulat către Serviciul Vamal o contestație împotriva acesteia, solicitând admiterea contestației, anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 1475/22 din 09 martie 2022 întocmite în privința SRL „Den Broker", cu clasarea dosarului de contravenție vamală, restituirea către importatorul SRL „Amid-Auto" a drepturilor de import încasate suplimentar în mărime de 10 298,02 lei, restituirea către SRL „Den Broker" a amenzii aplicate si achitate în mărime de 2 059,60 lei.

Însă, prin răspunsul Serviciului Vamal din 21 aprilie 2022, s-a respins contestația formulată de SRL „Den Broker”.

Considerau reclamanții procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia asupra cazului de contravenție vamală nr. 1475/22 din 10 martie 2022, ca fiind neîntemeiate și pasibile de a fi anulate de către instanța de judecată, cu dispunerea restituirii amenzii și a drepturilor de import încasate în mod neîntemeiat, or, după cum rezultă din actele contestate, SC „Den Broker” a fost sancționată pentru faptul că de către specialistul în domeniul vămuirii al SC „Den Broker”, Pisari Victor la 10.03.2021 în cadrul Postului vamal Chișinău 2 (PVI, Cricova) a fost depusă declarația vamală nr.2080 III 649 privind importul din Polonia în adresa SRL „Amid-Auto”, IDNO 1018600036225, a mărfii materiale și preparate pentru lustruit caroserii auto”, cantitatea - 2530,00 kg, cu valoarea totală 5 971,92 euro, în baza următoarelor documente însoțitoare: Invoice nr,14/FE/MGG/2021 din 03 03 2021 CMR f/n din 03.03.2021, Carnet TIR X*****46.

În rezultatul controlului documentar și fizic organul vamal a stabilit faptul solicitării neîntemeiate a preferinței tarifare ”200”, dat fiind făptul că marfa importată a fost declarată cu originea – Polonia, însă în dovada de origine - factura comercială/Invoice nr.14/FE/MGG/2021, precum și pe ambalajul preparatelor, este indicată țara de origine - Italia. Iar, urmare a modificărilor efectuate în declarația vamală pre-citată, fiind exclusă preferința „200”, s-au încasat suplimentar drepturi de import în mărime de 10 298,02 lei din contul SRL „Amid-Auto”. Subsidiar, SRL „Amid-Auto” a achitat amenda în mărime de 2 059,60 lei aplicată SC „Den Broker” (cu aplicarea reducerii de 50 %).

Atragerea la răspundere contravențională vamală a SRL „Den Broker”, a avut loc cu încălcarea procedurii, mai exact a termenului de aplicare a sancțiunii materiale.

Din conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție rezultă că a fost încheiat la 09 martie 2022 de către colaboratorul vamal al SPC BV Centru, Cebanciuc Vadim, și în aceiași zi a fost remis șefului Postului vamal Cricova, Andrei Profire. Corespunzător, în aceiași zi, cu încălcarea procedurii a fost adoptată și decizia de sancționare nr. 1475/22.

Pretinsa contravenție vamală comisă de SRL „Den Broker” a avut loc la 10 martie 2021**,** iar remiterea dosarului și sancționarea a avut loc în ultima zi posibilă de sancționare a persoanei juridice. Or, termenul de prescripție de atragere la răspunde contravențională expira la 10 martie 2022, reieșind din prevederile art.229/2 Cod vamal.

Atât procesul-verbal cu privire la contravenție, cât și decizia de sancționare din 09 martie 2022, au fost adoptate în lipsa conducătorului SRL „Den Broker”, Șcecaliuc Dorin.

Pe conținutul acestor acte este indicat olograf faptul că, actele urmează a fi transmise conducătorului Șcecaliuc Dorin de către angajatul Pisari Victor. Deci, cazul de contravenție vamală a fost cercetat în lipsa conducătorului SRL „Den Broker”, care nu a avut posibilitatea de a-și realiza drepturile prevăzute de lege contravențională. Or, procedura de cercetare a cazului și sancțiunea aplicată de autoritate aduce atingere drepturilor și obligațiilor societății pe care o reprezintă. O situație similară poate fi desprinsă și din prevederile art.254 Cod vamal, care prevede că drepturile și obligațiile contravenientului și ale apărătorului în cadrul procesului contravențional sînt prevăzute de Codul contravențional al Republicii Moldova.

Totodată, conform art.242 Cod vamal, persoana care urmează a fi audiată în cazul contravenției vamale este citată în conformitate cu prevederile art. 382 din Codul contravențional al Republicii Moldova.

Conducătorul SRL „Den Broker”, Șcecaliuc Dorin, nu a fost citat după cum prevede art.382 Codul contravențional, care prevede că citarea este o acțiune procedurală prin care

autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională asigură prezentarea persoanei în fața sa pentru desfășurarea normală a procesului contravențional.

Citarea se face prin invitație scrisă, care se înmînează de către autoritatea competentă sau se expediază prin poștă, prin notă telefonică sau telegrafică, prin telefax, prin poștă electronică sau prin alt mijloc în cazul în care autoritatea poate dovedi că citația a fost primită sau a fost transmisă persoanei citate, dar aceasta a refuzat să o primească. Citarea se face în așa fel ca persoana chemată să primească invitația cu cel puțin 5 zile înainte de data cînd ea trebuie să se prezinte în fața autorității respective.

Toate exigențele legale citate au devenit formale, în situația în care șeful postului vamal, Andrei Profire nu a respectat drepturile conducătorului SRL „Den Broker", fiind lezat primordial dreptul la apărare al ultimei. Or, în caz contrar ar fi fost elucidate toate circumstanțele cauzei pretinse de agentul constatator și cel probabil s-ar fi adoptat o altă soluție în speță.

Autoritatea publică este obligată să atragă în procedura administrativă, din oficiu sau la cerere, persoanele ale căror drepturi pot fi afectate prin procedura administrativă. Dacă are cunoștință despre astfel de persoane, autoritatea publică le informează despre inițierea sau desfășurarea procedurii administrative.

În acord cu normele citate, specifică reclamanții faptul că SRL „Amid-Auto" nu a fost atrasă în procedura administrativă inițiată de autoritatea pârâtă, asta deși procedurile vamale privesc importatorul SRL „Amid-Auto".

Urmare a procedurii administrative inițiate și soldate cu sancționarea SRL „Den Broker"-importatorului SRL „Amid-Auto" i-au fost încasate suplimentar drepturi de import în mărime de 10 298,02 lei de către autoritatea pârâtă.

Cu referire la fondul acuzației contravenționale incriminate SC „Den Broker", încadrarea juridică a faptei contravenționale, precizează reclamanții faptul că la momentul perfectării declarației vamale, 10 martie 2021, documentul în temeiul căreia a fost perfectată declarația vamală și anume Invoice nr.14/FE/MGG/2021, a fost incorect completat de către exportatorul polonez PPH „Parys" SP.z.o.o. (Polska).

Procedura asistenței administrative internaționale a fost inițiată de autoritatea vamală, însă din motive care nu pot fi imputabile SRL „Amid-Auto" sau SRL „Den Broker", autoritatea vamală nu a primit un răspuns de la autoritatea vamală a statului polonez. Iar, lipsa răspunsului nu oferă dreptul autorității vamale în mod automat de a sancționa SRL „Den Broker", de a încasa drepturi suplimentare de import de la importator, precum și a aplica amenzi. Or, la caz, nu se atestă circumstanțe (probate) de agentul constatator că marfa importată nu a fost importată din Polonia.

În legătură cu situația creată, la 10 martie 2021, momentul depunerii declarației vamale, la solicitarea importatorului SRL „Amid-Auto", exportatorul vânzător PPH „Parys" SP.z.o.o. (Polska) a expediat un alt exemplar de invoice completat corect. Concomitent, originea exportatorului poate fi dedusă și din actele de asigurare CMR. Or, importatorul SRL „Amid-Auto", a luat legătura cu exportatorul polonez, care a confirmat faptul că la 15 noiembrie 2021 a recepționat o scrisoare de la autoritatea vamală poloneză în legătura că invoice-ul litigios. Astfel, exportatorul polonez a prezentat către SRL „Amid-Auto" copia răspunsului expediat autorității vamale poloneze, prin care a confirmat tranzacția de mărfuri avute cu SRL „Amid-Auto", având următorul text în traducere „Referitor la solicitarea primită în data de 15 noiembrie 2021, depunem factura de export, anexăm factura de achiziționare de marfă aferentă facturilor de export și declarațiilor furnizorului. Mai jos este factura de export cu numărul declarației vamale

sub care marfa a părăsit uniunea". Deci, acuzația adusă de agentul constatator este întemeiată pe presupuneri, în lipsa unor probe pertinente și utile.

Odată cu anularea deciziei de sancționare și clasare a dosarului de contravenție vamală, importatorului SRL „Amid-Auto" urmează ai fi restituite drepturile de import încasate suplimentar în mărime de 10 2698,02 lei, si subsecvent a amenzii achitate în mărime de 2 059,60 lei.

Concluzionează că, în speță sunt prezente suficiente temeiuri de anulare a deciziei de sancționare și a procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1475/22 din 09 martie 2022, din motiv că întreaga procedură de examinare a cauzei contravenționale a fost viciată de către reprezentantul autorității vamale (agentul constatator) prin încălcările admise la cercetarea cazului.

Solicitau reclamanții anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 1475/22 din 09 martie 2022, întocmite în privința SRL „Den Broker"; obligarea Serviciului Vamal de a restitui către SRL „Amid-Auto" a amenzii aplicate SRL „Den Broker" în mărime de 2 059,60 lei și a drepturilor de import încasate suplimentar în mărime de 10 298,02 lei.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 15 decembrie 2022, acțiunea de contencios administrativ înaintată de SRL „Den Broker" și SRL „Amid-Auto", a fost respinsă ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

La 27 decembrie 2022 avocatul Bargan Valeriu, acționând în interesele SRL „Den Broker" și SRL „Amid-Auto", a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 15 decembrie 2022, solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunea să fie admisă.

Argumentele părților:

În motivarea apelului declarat reprezentantul apelanților a invocate mai multe argumente, care în opinia sa demonstrează că hotărârea instanței de fond este neîntemeiată și trebuie casată.

Susține că, instanța de fond a reținut că apelantul „Den Broker" SRL a săvârșit contravenția prevăzută de art. 231 pct. 6 Cod vamal, privind declarația vamală cu date eronate. Apelanții contestă această concluzie, susținând că eroarea admisă la completarea declarației (rubrica țara de origine), nu a avut ca efect exonerarea de taxe vamale. Indiferent dacă mărfurile erau declarate cu origine Italia sau Polonia, importatorul „Amid-Auto" SRL beneficia de preferința tarifară „200" (scutire de taxe vamale). Prin urmare, în opinia apelanților, nu s-a produs nici un prejudiciu pentru Serviciul Vamal, ceea ce face ca sancțiunea aplicată să fie nejustificată.

Un alt aspect invocat de apelanți, se referă la încălcarea procedurii de sancționare – adoptarea deciziei în afara termenului legal. Menționează că instanța de fond a constatat că sancțiunea a fost aplicată în termen, dar apelanții contestă această concluzie.

Conform art. 260 Cod vamal, dosarul trebuia remis șefului organului vamal cu cel puțin o lună înainte de expirarea termenului de sancționare a persoanelor juridice.

În realitate, procesul-verbal și decizia de sancționare au fost emise în aceeași zi (09 martie 2022), exact înainte de expirarea termenului, încălcând astfel procedura prevăzută de lege.

O altă pretinsă încălcare comisă de autoritatea publică, reprezintă modificări nepermise în procesul-verbal, fapt care constituie încălcarea art. 443 Cod contravențional. Apelanții au constatat că Serviciul Vamal a modificat procesul-verbal după ce acesta fusese emis și comunicat

contravenientului, cu toate că art. 443 alin. (7) Cod contravențional interzice astfel de rectificări fără întocmirea unui nou proces-verbal. Consideră că aceasta reprezintă o abatere gravă care afectează legalitatea sancțiunii.

La fel, apelanții au stabilit lipsa citării și audierea incorectă a contravenientului. Procesul-verbal și decizia de sancționare au fost adoptate în lipsa reprezentantului legal al „Den Broker" SRL, fără ca acesta să fie citat legal.

Conform art. 266 alin. (1) Cod vamal, cazul contravențional trebuia cercetat în prezența conducătorului firmei sau a avocatului. Instanța de fond a ignorat acest aspect, acceptând ca legală o procedură viciată.

Mai invocă apelantul că, procedura administrativă a fost viciată și prin neatragerea „Amid-Auto" SRL în procedura administrativă. Consideră că „Amid-Auto" SRL a fost afectată direct de decizia Serviciului Vamal, deoarece a fost obligată să plătească drepturi de import suplimentare de 10 298,02 lei. Cu toate acestea, autoritatea vamală nu a implicat-o în procedura administrativă, încălcând art. 44 alin. (3) Cod administrativ. Instanța de fond nu a analizat acest aspect, ceea ce reprezintă o încălcare a dreptului la apărare.

Instanța de fond nu a analizat toate argumentele apelanților iar hotărârea contestată preia în totalitate poziția Serviciului Vamal, fără a analiza critic argumentele apelanților. Nu se regăsește o motivare clară asupra impactului erorii din declarația vamală și asupra faptului că nu s-a produs un prejudiciu real. Instanța de fond nu a luat în considerare încălcările procedurale și neregulile administrative, limitându-se la confirmarea concluziilor autorității vamale.

Consideră apelanții că, în speță, a fost aplicat greșit principiul răspunderii materiale. Conform art. 231 pct. 6 Cod vamal, o contravenție cu răspundere materială există doar dacă se cauzează un prejudiciu concret autorității vamale. În acest caz, nu există un prejudiciu real, deoarece scutirea de taxe vamale era aplicabilă indiferent de țara declarată ca origine. Prin urmare, sancțiunea este nelegală, iar instanța de fond a aplicat greșit prevederile legale.

În concluzie, apelanții au susținut că hotărârea instanței de fond este neîntemeiată, deoarece nu s-a produs nici un prejudiciu real; procedura de sancționare a fost viciată; instanța de fond a ignorat argumentele apelanților și a preluat doar poziția autorității vamale.

La 27 februarie 2024 reprezentantul intimatului Serviciul Vamal a depus referință prin care a solicitat respingerea apelului și menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond.

Poziția participanților la proces în cadrul ședinței de judecată a instanței de apel:

În ședința de judecată reprezentantul intimatului Serviciul Vamal al Republicii Moldova, Guțanu Vadim, a pledat pentru respingerea apelului și menținerea hotărârii instanței de fond.

Reprezentantul apelanților SRL „Den Broker" și SRL „Amid-Auto", avocatul Bargan Valeriu în ședința de judecată nu s-a prezentat din motive necunoscute instanței, procedura citării legale fiind respectată, din care considerente Completul judiciar a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa părților neprezente legal citate.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind reprezentantul părții prezent în cadrul ședinței de judecată, studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră că apelul este admisibil, însă este neîntemeiat și urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 236 alin. (1) Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Din actele cauzei rezultă că hotărârea atacată cu apel a fost pronunțată la 15 decembrie 2022, apelul fiind depus la 27 decembrie 2022, motiv pentru care instanța de apel constată că apelul a fost depus cu respectarea termenului prevăzut de Legislația în vigoare.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 232 alin. (2) Cod administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Din actele cauzei rezultă că hotărârea motivată a fost notificată avocatului Bargan Valeriu prin intermediul poștei electronice la 28 aprilie 2023 (f.d. 90), motivarea apelului fiind depusă la 27 aprilie 2023, din care considerente instanța de apel constată că motivarea apelului a fost depusă cu respectarea termenului prevăzut de Legislația în vigoare.

Conform art. 233 alin. (2) Cod administrativ, cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit.

Colegiul a stabilit că cererea de apel este semnată de avocatul Bargan Valeriu, care în baza mandatelor avocațiale seria MA nr. 1738682 și nr. 1738657 din 30 mai 2022, a fost împuternicit de apelanții SRL „Den Broker” și SRL „Amid-Auto”, inclusiv cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească.

În aceste împrejurări Completul judiciar constată că apelul trece testul admisibilității, instanța de apel urmând să examineze cauza în fond.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, examinând cererea de apel, instanța de apel adoptă una dintre următoarele decizii: a) respinge apelul […].

Potrivit art. 219 alin. (1)-(4) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Conform jurisprudenței CtEDO, instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze doar la însușirea motivelor și concluziilor date de instanța inferioară. (HirroBalani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis v. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Din materialele cauzei rezultă cu certitudine că, la 10.03.2021, în cadrul postului vamal Chișinău 2 (PVI, Cricova) specialistul în domeniul vămuirii al SRL „Den Broker”, a fost depusă declarația vamală nr. 2080 I 11649, privind importul din Polonia în adresa SRL „Amid Auto”, marfa - materiale și preparate pentru lustruit caroserii auto, cantitatea - 253 cu valoarea totală 5971,92 EURO, în baza următoarelor documente: Invoice nr. 14/FE/MGG/2021 din 03.03.2021, CMR f/n din 03.03.2021, Carnet TIR X*****46.

Urmare procedurii operaționale în urma vizualizării DV 2080 I 11649 din 10.03.2021, s-a efectuat controlul documentar și fizic al mărfurilor, fiind constatat, indicarea eronată a țării de origine – corect: „Italia”, greșit: „Polonia”, fapt care a generat modificări în rubrica „36” a declarației vamale, cu apariția drepturilor de import suplimentare în mărime de 10 298,02 lei.

La 09 martie 2022, în privința SC „Den Broker” SRL a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 1475/22, în baza căruia de către Șeful Biroului Vamal Centru, Vadim Cebanciuc, s-a constatat că SRL „Den Broker” a comis contravenția vamală cu răspundere materială prevăzută de art.231 pct.6 Cod Vamal. (f.d. 20)

Prin Decizia asupra cazului de contravenție vamală nr.1475/22, SRL „Den Broker” a fost recunoscută vinovată de săvârșirea contravenției prevăzute de art.231 pct.6) Cod vamal, aplicându-i sancțiunea conform art.232 alin. (1) lit. b/1 Cod vamal, fiind aplicată amendă în mărime de 40 % din valoarea obiectului contravenției, echivalentul a 4 119 21 lei. (f.d. 22)

Nefiind de acord cu decizia adoptată, la 21 martie 2022 „Den Broker” SRL a formulat către Serviciul Vamal al RM o contestație, solicitând anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 1475/22 din 09 martie 2022 întocmite în privința „Den Broker” SRL, cu clasarea dosarului de contravenție vamală, restituirea către importatorul „Amid-Auto” SRL a drepturilor de import încasate suplimentar în mărime de 10 298,02 lei, restituirea către „Den Broker” SRL a amenzii aplicate si achitate în mărime de 2 059,60 lei. (f.d. 23-26)

Prin răspunsul Serviciului Vamal al RM din 21 aprilie 2022, s-a respins contestația formulată de SRL „Den Broker”. (f.d. 27)

La 30 mai 2022 SRL „Den Broker” și SRL „Amid-Auto” au depus prin intermediul oficiului poștal o acțiune în contencios administrativ împotriva Serviciului Vamal, solicitând anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 1475/22 din 09 martie 2022, întocmite în privința SRL „Den Broker”; obligarea Serviciului Vamal de a restitui către SRL „Amid-Auto” a amenzii aplicate SRL „Den Broker” în mărime de 2 059,60 lei, și a drepturilor de import încasate suplimentar în mărime de 10 298,02 lei.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanța s-a pronunțat asupra netemeiniciei acțiunii, dispunând respingerea acesteia.

Instanța de apel analizând materialele dosarului în raport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că soluția primei instanțe privind respingerea acțiunii, este justă și legală, aceasta având la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită.

Așadar, obiect al controlului judecătoresc în speță, constituie procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia asupra cazului de contravenție vamală nr. 1475/22 din 09 martie 2022, întocmite în privința SRL „Den Broker”.

În contextul pretențiilor deduse judecării, Completul judiciar reține că, în conformitate cu prevederile art. 1 pct. 60 din Codul vamal nr. 1149-XIV din 20.07.2000 (în vigoare la data emiterii deciziei contestate asupra cazului de contravenție vamală, abrogat la 01.01.2024, în continuare Cod vamal nr. 1149/2000), *risc* – probabilitatea apariției unui eveniment care: a) împiedică aplicarea corectă a legislației; b) compromite interesele financiare ale Republicii Moldova; c) constituie o amenințare pentru securitatea și siguranța Republicii Moldova, pentru sănătatea publică, a mediului sau a consumatorilor; […]

Art. 180 alin. (2) din Cod vamal nr. 1149/2000 stabilea că: (2) Din momentul primirii, declarația vamală devine act juridic.

Totodată, conform prevederilor pct. 27 din Regulamentul de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1140/2005 (în vigoare la data emiterii deciziei contestate asupra cazului de contravenție vamală, abrogat la 01.01.2024, în continuare Regulament aprobat prin HG nr. 1140/2005), Declarația vamală în detaliu, semnată de declarant sau de reprezentantul acestuia care a întocmit declarația vamală respectivă, are valoarea unei declarații pe răspundere personală în ceea ce privește:

a) exactitatea datelor înscrise în declarația vamală;

b) autenticitatea documentelor anexate la declarația vamală;

c) plasarea mărfurilor sub destinația vamală solicitată.

Respectiv, în conformitate cu art. 162 Cod vamal nr. 1149/2000, (1) Broker vamal este persoana juridică, înregistrată în conformitate cu legislația, care deține licență pentru activitatea de broker vamal, eliberată de organul de licențiere, și care, pe principiile reprezentării directe sau indirecte, declară mărfurile, le prezintă pentru vămuire, efectuează și alte operațiuni vamale. Pentru obligația vamală apărută brokerul vamal răspunde solidar cu plătitorul vamal. (2) Brokerul vamal își desfășoară activitatea în conformitate cu prezentul cod și cu alte acte normative. (3) Raporturile dintre brokerul vamal și persoana pe care o reprezintă se stabilesc în baza unui contract, încheiat cu respectarea cerințelor legislației în vigoare, care urmează să prevadă, în mod obligatoriu, tipul de reprezentare. Contractul menționat se prezintă organelor vamale la cererea acestora și justifică împuternicirile brokerului vamal de a reprezenta declarantul.

Conform art. 164/2 lit. a)-e) Cod vamal nr. 1149/2000, În cadrul procedurii de vămuire a mărfurilor și/sau mijloacelor de transport, brokerul vamal are următoarele obligații: a) să declare mărfurile și/sau mijloacele de transport conform procedurii stabilite de legislația vamală; b) să asigure completarea corectă a documentelor vamale în conformitate cu legislația vamală și a celor stabilite prin legislația în alte domenii; c) să prezinte, la cererea colaboratorului vamal, documente sau alte date suplimentare necesare pentru vămuire; d) să asigure depunerea declarației vamale și a altor acte stabilite prin legislația în alte domenii la biroul vamal competent, prin utilizarea sistemului informatic vamal; e) să verifice autenticitatea documentelor și a datelor primite de la persoana pe care o reprezintă, în dependență de tipul de reprezentare; […]

Astfel, din prevederile normelor legale enunțate rezultă că, legiuitorul clar a stabilit drepturile și obligațiunile brokerului vamal în procedurile de vămuire, respectiv, acesta urmează să întreprindă toate măsurile legale, pentru a respecta relațiile contractuale cu agentul economic în numele căruia acționează.

Respectiv SRL „Den Broker” a indicat în rubrica 36 a declarației vamale, preferința 200, ceea ce prezumă în sine o codificare explicată de Ordinul Serviciului Vamal nr.346-0 din 24.12.2009 referitor la aprobarea Normelor tehnice privind imprimarea, utilizarea și completarea declarației vamale în detaliu (Monitorul Oficial 197-200/876, 31.12.2009) și anume anexa nr. 10 a Ordinului menționat, indică Lista codurilor preferințelor tarifare, acordate în baza Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, semnat la Bruxelles la 27.06.2014 și ratificat prin Legea nr. 112 din 02.07.2014 (Monitorul Oficial nr. 185-199/442 din 18.07.2014), pentru produsele originare din Uniunea Europeană.

Cu alte cuvinte, indicarea în rubrica 36 a preferințelor cu codul 200, în conformitate cu prevederile anexei nr.10 a Ordinului Serviciului Vamal nr.346-0 din 24.12.2009, atestă originea mărfurilor, actele de însoțire a mărfurilor.

Coroborând normele legale enunțate la circumstanțele cauzei, Completul judiciar consideră că prima instanță a ajuns la o concluzie corectă despre netemeinicia acțiunii reclamanților.

Or, în circumstanțele descrise, actul în baza căruia au fost solicitate careva scutiri pentru achitarea drepturilor de import, se declară nevalabil, astfel se prezumă faptul că de către SRL „Den Broker" a fost aplicată eronat scutirea 200 pentru declarația vamală nr. 2*****9, ori, apelantul (brokerul vamal) era obligat în calitatea sa de reprezentant al agentului economic în procedura de vămuire, să verifice și să contrapună toate actele aferente vămuirii mărfii importate, deoarece introducerea codului "200" în declarația vamală, reprezintă solicitarea agentului economic de a fi scutit de la achitarea taxei vamale corespunzătoare, conform prevederilor pct. 27 a HG 1140 din 02.11.2005 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de codul Vamal, declarația vamală în detaliu, semnată de declarant sau de reprezentantul acestuia care a întocmit declarația vamală respectivă, are valoarea unei declarații pe răspundere personală în ceea ce privește: a) exactitatea datelor înscrise în declarația vamală; b) autenticitatea documentelor anexate la declarația vamală; c) plasarea mărfurilor sub destinația vamală solicitată.

Totodată, conform prevederilor pct. 41 lit. b), d) din Regulamentul cu privire la activitatea brokerului vamal și a specialistului în domeniul vămuirii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1290/2005 (în vigoare la data emiterii deciziei contestate asupra cazului de contravenție vamală, abrogat la 01.01.2024, în continuare Regulamentul aprobat prin HG nr. 1290/2005), În legătură cu exercitarea operațiunilor de vămuire, brokerul vamal are următoarele obligații: b) să declare mărfurile și mijloacele de transport conform procedurii stabilite de legislația Republicii Moldova;

[...] d) să prezinte, la cererea colaboratorilor vamali, documente sau alte date suplimentare necesare pentru vămuire; [...]

Conform pct. 81 lit. a) și f) din același Regulament, la realizarea operațiunilor de vămuire, specialistul are următoarele obligații: a) să îndeplinească corespunzător obligațiunile sale profesionale; [...] f) să respecte legislația în vigoare.

În conformitate cu prevederile art. 231 pct. 6) din Codul vamal nr. 1149/2000, sunt considerate încălcare a reglementărilor vamale pasibilă de răspundere materială următoarele contravenții vamale: [...] 6) depunerea declarației vamale sau a documentelor însoțitoare ce conțin date eronate despre regimul vamal, valoarea facturată, valoarea în vamă, tipul, codul, cantitatea sau originea mărfurilor transportate, dacă acest fapt conduce la exonerarea totală sau parțială de drepturi de import; [...]

În lumina celor relatate, Completul judiciar consideră că organul vamal just a concluzionat că prin acțiunile sale SRL „Den Broker" a comis contravenția prevăzută de art. 231 pct. 6) Cod vamal al Republicii Moldova.

Nu pot fi reținute argumentele apelanților că de către agentul constatator a fost încălcat termenul de aplicare a sancțiunii materiale. Or, potrivit prevederilor alin. (2) - (3) art. 229/2 Cod vamal nr. 1149/2000, termenul de prescripție a răspunderii materiale este de 1 an, termenul de prescripție curge de la data săvârșirii contravenției. Astfel, dat fiind faptul că timpul săvârșirii contravenției indicat de fapt și în procesul verbal cu privire la contravenție este data de 10.03.2021 (data depunerii declarației vamale cu date eronate), rezultă că agentul constatator odată cu emiterea deciziei de sancționare la data de 09.03.2022 s-a încadrat în termenul prevăzut de legislație de un an de zile pentru atragerea la răspunderea materială în conformitate cu Codul vamal al Republicii Moldova.

Nu poate fi reținut argumentul apelanților că, greșeala în declarația vamală nu a dus la exonerarea de taxe vamale, dearece nu există prejudiciu. Or, după cum s-a stabilit în cadrul examinării cauzei, controlul documentar și fizic efectuat de Serviciul Vamal a confirmat că mărfurile importate proveneau din Italia, nu din Polonia. Apelanții au declarat eronat țara de origine ca fiind Polonia, solicitând preferința tarifară „200", care le-ar fi permis scutirea de taxe. După corectarea erorii, s-au calculat suplimentar drepturi de import în valoare de 10 298,02 lei, ceea ce demonstrează că inițial s-a obținut o exonerare ilegală de taxe. Iar, după cum s-a invocat supra, conform art. 231 pct. 6 Cod Vamal, comiterea contravenției nu necesită intenție frauduloasă, ci doar existența unei erori care a dus la evitarea plății taxelor vamale.

Completul judiciar nu poate fi de acord cu argumentul apelului că brokerul vamal a comis o greșeală mecanică, care nu ar trebui sancționată. Or, după cum s-a reținut supra, conform art. 162 și 164/2 Cod Vamal, brokerul vamal răspunde solidar cu importatorul pentru obligațiile vamale. Declarația vamală are valoare de declarație pe răspundere personală, iar brokerul este obligat să verifice corectitudinea datelor înainte de depunere. Eroarea privind țara de origine a generat o scutire nejustificată de taxe, ceea ce înseamnă că fapta nu poate fi catalogată ca o simplă „greșeală mecanică", ci ca o încălcare a legislației vamale.

Nu poate fi reținut argumentul apelului că decizia contestată urmează a fi anulată deoarece a fost emisă de Serviciul Vamal fără citarea reprezentantului legal al „Den Broker" SRL și fără atragerea în proces a SRL „Amid-Auto" importator la care în mare parte se referea procedura administrativă. Or, materialele dosarului atestă că, Serviciul Vamal a expediat citația la adresa oficială a SRL „Den Broker"18-21,dosar administrativ), iar lipsa prezentării nu înlătură răspunderea contravențională. Or, Codul Vamal nu impune obligativitatea prezenței contravenientului la examinarea procesului-verbal, ci doar notificarea acestuia, ceea ce s-a realizat. Mai mult, în cadrul examinării cauzei s-a stabilit că termenul de prescripție și procedura au fost respectate, astfel că nu există un motiv real pentru anularea sancțiunii. La fel, la materialele dosarului administrativ sunt anexate mai multe cereri adresate Serviciului Vamal de către SRL „Amid-Auto" (f.d. 22, 28, dosar administrativ), iar acest fapt atestă că importatorul a participat la procedura administrativă, nefiind încălcate careva drepturi ale acestuia.

Reieșind din faptul că în urma efectuării controlului judecătoresc asupra procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 1475/22 din 09 martie 2022, întocmite în privința SRL „Den Broker", s-a stabilit legalitatea acestuia, prima instanța just a concluzionat asupra netemeiniciei pretenției privind anularea actelor contestate.

Pretenția reclamantului privind obligarea Serviciului Vamal de a restitui către SRL „Amid-Auto" a amenzii aplicate SRL „Den Broker" în mărime de 2 059,60 lei, și a drepturilor de import încasate suplimentar în mărime de 10 298,02 lei, a fost întemeiată pe prevederile art. 224 alin. (2) din Codul administrativ, care stipulează că, dacă la momentul anulării actului administrativ individual de către instanță acesta este deja executat, instanța dispune, la cerere, întoarcerea executării, în măsura în care ea este real posibilă.

Însă, reieșind din faptul că pretenția reclamanților privind anularea deciziei asupra cazului de contravenție vamală a fost respinsă ca neîntemeiată, subsecvent urmează a fi respinsă și pretenția privind restituirea amenzii și drepturilor de import încasate suplimentar.

Alte argumente invocate de reprezentantul apelanților în susținerea poziției sale, nu pot fi reținute de instanța de apel, deoarece se combat cu cele invocate mai sus și se referă la circumstanțele care au fost constatate și elucidate pe deplin de prima instanță, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

În consecință, instanța de apel reține prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, și anume cauza Rebait și alții c. Franței, că art. 6 par. 1) al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.

Astfel, dat fiind că argumentele reprezentantului apelanților sunt nefondate și combătute integral prin concluziile relatate supra, în speță lipsind temeiuri legale pentru casarea hotărârii contestate, Colegiul conchide că apelul declarat este nefondat și pasibil de a fi respins.

Din considerentele menționate și având în vedere că prima instanță a elucidat deplin circumstanțele cauzei, a aplicat corect normele materiale și a adoptat o hotărâre întemeiată și legală, cu respectarea normelor procedurale, iar cererea de apel este neîntemeiată, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge cererea de apel și a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) lit. a) Codul administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

D E C I D E:

Se respinge apelul depus de avocatul Bargan Valeriu, în interesele apelanților SRL „Den Broker” și SRL „Amid-Auto”.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 15 decembrie 2022.

Decizia este executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată la Curtea Supremă de Justiție cu recurs în termen de două luni.

Președintele ședinței, judecător Mîra Ghenadie

Judecătorii Bostan Angela

Dașchevici Grigore